

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 10

Desember 1976

12. årgang

Ei stor gleda som skal timast alt folket

Best det var, sto ein Herrens engel innmed dei, og Herrens herlegdom lyste omkring dei. Då vart dei følende redde. Men engelen sa til dei: Ver ikkje redde! Eg kjem med bod til dykk om ei stor gleda, som skal timast alt folket: *I dag er det fødd dykk ein frelsar i Davids by.* Han er Kristus, Herren! Og det skal de hava til merke: De skal finna eit lite barn som er sveipt og ligg i ei krubba. Og brått var der ein stor her av himmeländer med engelen. Dei lova Gud og kvad: Æra vere Gud i det høgste, og fred på jorda, og hugnad med menneska! (Luk. 2, 9-14).

Det står skrive: Då for alle heim, kvar til sin eigen by Snart vil dette gjenta seg ennå ein gong, at alle reiser heim, kvar til sin eigen by eller heimstad for å høgtida jul. Årsaka til dette er den store gleda som englane forkynte på Betlehemsområdet for snart 2000 år sidan: *Dykk er i dag ein frelsar fødd,* han er Kristus Herren.

Det står at Herrens herlegdom lyste omkring dei som forkynte denne store gleda, folket blei redde og undrast, men få skyna kva som hende, og det merkelege er at det gjer ikkje dei fleste menneske i dag heller. Endå det som hende der i Betlehem, og som blei forkynt av englar på Betlehemsområdet, det er det største som har hendt og vil henda i menneske si tusenårige soga. Når eg tenkjer på kva ståhei det blir når det spørst at prinsessa vår ventar små, kanskje ein framtidig prins

og konge, må eg undrast over menneske sin manglande evne til å sjå og forstå kva som er stort. Tidleg i svangerskapet slår avisene det opp med store typer, og radio og fjernsyn rapporter det ut over heile folket, og det er just inga krubba som blir tillaga for å ta imot den komande prins, og når han er fødd er det salutt på Akershus og stor gleda over heile folket.

Slik var det ikkje i Betlehem, enda det var Kristus, Herren som blei fødd til verda. Det vil seia Guds Son, verda sín frelsar og redningsmann, kongarnes konge og Herrane sin Herre. Endå Gud hadde forkynt mange gonger og på mange måtar gjennom profetane at han skulle koma, var det få som venta han. Det var ikkje rom åt han i herbyrge, berre i ein stall og i ei krubba var der rom for han. Og kor mange hjarto og kor mange heimar han får rom i denne julehøgtida, det veit åleine Gud.

Kvífor er det slik? Svaret må vel bli at han hadde ein annan skapnad og herlegdom enn menneske, og menneske såg på han slik som profeten Esaias profeterte 7-800 år før han kom til verda. «Han hadde ingen skapnad eller herlegdom, me såg han, men han såg ikkje hugnadleg ut. Vanvyrd var han, så folk heldt seg unna, ein mann i piner og velkjend med liding, han var som ein som ingen vil sjå på, vanvyrd, og me rekna han for inkje.» Han hadde ein herlegdom og visdom som ikkje

høyrer denne verda til, som ingen av herrane i denne verda kjende, for hadde dei kjent han hadde dei ikkje krossfest herlegdoms-heren. Den er ein løyndom for det vantru menneske, og blir openberra for den syndaren som trur, ved Den heilage Ande. Les 1. Korint. 2 kap. og deretter kap. 1, 17-31

Jesu herlegdom er løynt under eit ringe ytre, bak Kristi vanæra, for verda sin visdom, for det høge, rike og sterke, men blir openberra for dei barnslege og umyndige. Det ligg eit sveip over åsynet til menneske så dei ikkje ser Jesu herlegdom, men når dei vender om til Herren vert sveipet bortteke og Anden openberrar Herrens herlegdom som i ein spegel. (2. Korint. 3, 9-fg.)

Kvífor kom Jesus til verda? For å frelsa verda, for å ta bort verda si synd. Han kom for å leva for oss, og for å døy for oss. Han var og er Guds offerlamb, som gav livet i staden for oss. Har du sett at det var di synd han tok bort, di straff han leid, din dom som råma han for at du skulle gå fri?

Har du sett det, då syng hjarta ditt med englane som lova Gud og kvad: Æra vere Gud i det høgste. Takk Herre Jesus for du kom, for at du tok mi synd på deg, takk for ditt soningsblod og liv, for barnekår hjå Gud, for at du er mitt håp i liv og død.

Englane song om fred på jorda og hugnad millom menneske. Gjekk det slik? Ja, det gjekk som englane forkynte. Ikkje slik som mange tenkjer at strid og krig og ufred skulle bli borte frå jorda. Nei, Jesus sa sjølv at me måtte ikkje tru han kom med ein slik fred, han kom med strid: «De må ikkje tru eg er komen for å føra fred ned på jorda! Eg er ikkje komen med fred, men med sverd. Eg er komen for å setja ufred millom far og son, millom mor og dotter, og millom vermor og sonekona o.s.v. (Matt. 10, 34-fg.) Og tida viser at Jesus tala sant. I tillegg til den strid og krig som kjem av synda, den menneskelege eigenkjærleik og begjær, har me fått den åndelege strid, religionskrigane, og forfylging

av dei som trur på Jesus, striden millom Gud og Satan om menneskesjelene.

Men Jesus kom med fred til jorda, Guds fred, fred millom syndaren og Gud. I Johs. 14, 37 gjengjev Johs. Jesu testamente: - «Min fred etterlet eg dykk, min fred gjev eg dykk. Eg gjev dykk ikkje fred på den måten som verda gjer dt.»

Korleis gjev så Jesus oss sin fred? Først gjorde han fred då han ofra seg sjølv i vår stad på krossen Gud var i Kristus og forlikte verda med seg sjølv, så han ikkje lenger tilrekna dei misgjerningane deira (2. Kor. 5), han reiv ned gjerde eller skilleveggen mellom oss og Gud — det vil seia tok bort alt som var millom menneske og Gud, og det står at han er vår fred, og forkynte fred for dei som var nær og for dei som var langt borte (Sjå Efeserne 2. kap.)

Så kjenner du Jesus, kva han har gjort for deg, og kva han er for deg, og har slept han inn i hjarat ditt og livet ditt ved trua på han, då har du fred med Gud. Då er striden din enda — striden mot Guds Ande og ord, skulle di er kvitta, og du har fått av Herrens hand dobbelt opp for alle dine synder. Då høyrer du til dei salige, som har fått missgjerningane tilgitt og syndene overbreidd, som Gud ikkje tilreknar skuld.

Korleis trur du det ville vera på jorda om Jesus kom inn i alle hjarter, i alle sitt liv, i heimane våre? Det ville bli eit ganske anna liv, enn det me ser i vår tid. Også eit ganske anna innhald i julehøgtida vår.

Gjev opp kampen mot Jesus og evangeliet om han, gjev han rett, for han har rett. Slepp Jesus inn med sin nåde og gave, og du vil oppleva ei jul som overgår alt vit og alt det verda har å bjoda oss.

Med dette vil me ynskja alle lesarar av Lov og evangelium ei av Gud velsigna julehøgtid.

Red.

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Bladet blir halde opp med frivillige gaver
Red. Amund Lid, tlf. 75, Norheimsund og post 5600 Norheimsund

Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, 5400 Stord. Postgiro: 42887, Stord Alt som har med bladet sin eksp. blir sendt dit, som tingning, oppsæting, adresseforandring og gaver til bladet.

Norsk Lutherisk Lekmannsmisjon :

Formann: Sigmund Hjorthaug
Kløverveien 32D, 4300 Sandnes
Telefon (045) 65957

Kass.: Sverre Bæhn. Postgiro 68213
Bankgiro : Vikøy Sparebank
3530.07.09492
5601 Norheimsund

Hva kan jeg gjøre for å arve Guds rike?

Av Øyvind Andersen

«Og da han gikk ut på veien, kom en løpeid og falt på kne for ham og spurte ham: Gode mester! hva skal jeg gjøre for å arve evig liv? Men Jesus sa til ham. Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god uten en, det er Gud. Budene kjenner du: Du skal ikke drive hor, du skal ikke slå ihjel, du skal ikke stjele, du skal ikke si falskt vidnesbyrd, du skal ikke frata noen hva hans er, hedre din far og din mor Men han sa til ham: Mester! alt dette har jeg holdt fra min ungdom av. Da så Jesus på ham og fikk ham kjær og sa til ham: Ett fattes deg. Gå bort, selg alt det du har, og gi det til de fattige, så skal du få en skatt i himmelen Kom så og følg meg! Men

han ble ille tilmote over den tale og gikk bedrøvet bort, for han var meget rik.

Og Jesus så seg om og sa til sine disipler: Hvor vanskelig det vil være for de rike å komme inn i Guds rike! Disiplene ble forferdet over hans ord. Da tok Jesus etter til orde og sa til dem: Barn! hvor vanskelig det er for dem som setter sin lit til sin rikdom, å komme inn i Guds rike! Det er lettere for en kamel å gå gjennem et nåløye enn for en rik å gå inn i Guds rike. Da ble de ytterlig forferdet og sa til hverandre: Hvem kan da bli frelst?

Jesus så på dem og sa: For mennesker er det umulig, men ikke for Gud, for alt er mulig for Gud.» Amen.»

Vi hører om en mann som kommer til Jesus, og er i sjelesorg hos ham, og allikevel ikke ble frelst. Det er ikke nettopp hvem som helst som kommer, det er en ung mann, forstår vi, og han er altså meget rik. Og det sier jo ikke så lite bare det. Men vi vet fra parallellberetningene om dette, at han er en rådsherre, han er en av folkets autoriteter, og enkelte ting tyder også på at han kanskje tilhører de skriftlærde. Det siste vet vi imidlertid ikke sikkert. Men at han er en av autoritetene i Israel, at han er ung, at han er meget rik, at han er meget from og religiøs, at han har levd et eksemplarisk liv, alt det vet vi.

Nå kommer han til Jesus med et spørsmål. Jeg tror ikke at han på noen måte er inødt for sin synd, den rike mann. Det blir jo stundom sagt det at han er så urolig og så engstelig o.s.v., men det er det ingen ting som tyder på. Allikevel er det stor forskjell på måten han kommer på, og på måten de skriftlærde pleidde å komme på. Det står f.eks. i Luk. 16 om en skriftlærd at han spør for å friste Jesus: Hvilket bud er det største i loven? Og i Matt. 22 står det om en lovkyndig, at han spør for å friste Jesus. Og de spør for å sette Jesus på prøve. Det gjør ikke denne mannen her. Han kommer omtrent som en

disippel til en skriftlærd, han kommer som en som er innstillet på å få vite det han trenger, og når han får vite det vil han innrette seg etter det. Slik er hans stilling.

Og han spør så visst ikke for å friste Jesus når han spør: Gode mester! Denne tiltalen stanser Jesus for, og spør: Hvorfor kaller du meg god? Og skjønner du hva som ligger bakom? Ingen er god uten en, sier Jesus. Er det slik at du har oppfattet hvem jeg er? Du kaller meg god, har du oppfattet at jeg er Gud?

Det hadde han altså ikke, det forstår vi. Og så henviser Jesus ham til budene, han spør jo hva han skal gjøre, og så henviser han ham til det et menneske må gjøre, og hva et menneske må være, for å få evig liv. Denne mannen er ikke slik innstillet at Jesus kan forkynne ham evangeliet. Det er ikke slik med denne mannen, som med dem som spurte hvorfor Jesus holder lag med toldere og syndere, som det står om at de søkte han for å høre ham, og Jesus sier at de friske har ikke bruk for lege, men de som har det ondt, og Menneskesønnen er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere. Men denne mannen har det ikke ondt, han er ikke i en slik posisjon at Jesus kan forkynne ham evangeliet. Han må tvert om henvise ham til budene

Og så sier den unge mannen, og han tror selv at han sier sant: Mester, alt dette har jeg holdt fra min ungdom av. Det hadde han naturligvis ikke. Det den unge mannen hadde gjort, det var lovgjerninger, det er det Guds ord kaller det når et menneske innretter seg etter Guds bud og forbud. Men lovgjerninger er jo ikke det samme som at de har oppfylt budene og holdt loven, for loven kan bare oppfylles av et syndfritt og fullkommen hjerte, loven kan bare oppfylles av det hjerte som elsker Gud helt ut, og elsker sin neste som seg selv. Og det hadde ikke denne unge mannen gjort. Men han hadde gjort lovens

gjerninger, og menneskelig sett var han altså meget from.

Da ser Jesus på ham, og han får ham kjær, og han ønsker så indelrig å hjelpe ham. Det forstår vi. Og så sier han det som kan bli denne mannen til hjelp Ett fattes deg — altså at det er en ting i veien med deg, gå bort og selg alt det du har og gi det til de fattige, så skal du få en skatt i himmelen, kom så og følg meg. Det Jesus ba denne unge mannen om, det hadde alle hans disipler gjort, de hadde forlatt alt for å følge Jesus. Men det greier ikke denne unge mannen, han går bedrøvet bort fra Jesus. Han er ikke glad når han går bort, han var mer frimodig når han kom en da han gikk. Sett nå at denne unge mannen hadde innrømmet sannheten, sett nå at han hadde sagt til Jesus: Jeg er bundet av mine penger, jeg er pengekjær, og jeg er egenrettferdig, når du sier dette da skjønner jeg at jeg har ikke vært slik jeg tror jeg har vært, og jeg har ikke holdt budene slik som jeg tror at jeg har holdt dem. Jeg ser det nå, jeg er i virkeligheten bundet av mine penger, og jeg sitter fast i egenrettferdighet. Da hadde han talt sant om seg selv. Men det gjorde han altså ikke, han gikk istedet bedrøvet bort.

Da ser Jesus etter ham, han ville så gjerne frelse ham, men han lar seg ikke frelse. Og så sier han til disiplene: Hvor vanskelig det vil være for de rike å komme inn i Guds rike. Og det må taes bokstavelig. De rike betyr her de som har mange penger, de som eier meget av denne verdens gods. Jesus sier like ut at det vil være vanskelig for de som har meget av denne verden å komme inn i Guds rike. Hvorfor det? Pengene gir et menneske makt forstår du, pengene gir et menneske det som menneskene elsker mest av alt, det å ha innflytelse, det å utfolde seg, det å ha innflytelse over andre mennesker, det å bli sett opp til, til å reknes med. Det får mennesket gjennem penger. Pengen gjør ikke et menneske hjelpløs. Nei pengen hjelper så visst ikke

et menneske til å se sannheten om seg selv. Tvert imot hindrer de et menneske på alle måter.

Disiplene ble forferdet over hans tale, og det er meningen at du og jeg skal bli forferdet over Jesu tale når han sier: «Hvor vanskelig det vil være for de rike å komme inn i Guds rike. Vi skal være forferdet over det, Jesus lemper det ikke ned, han gjør det mot-satte. Da tok han atter til orde, og sa til dem: Barn, hvor vanskelig det vil være for dem som setter sin lit til rikdom og komme inn i Guds rike.

Det går an å ha penger uten å sette sin lit til dem, det gjør det, men det er meget få som det er tilfelle med. Abraham var meget rik, og alikevel var han uhyre fattig, for ham spilte ikke pengene noen rolle. Men de fleste som har penger og de fleste som har meget av denne verdens gods, setter nettopp sin til-lit til dem. Det er det som er det alvorlige, og det er derfor Jesus sier at det er lettere for en kamel å gå igjennem et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike. Og det som Jesus

sier med det, er nettopp det som disiplene oppfattet: Det er umulig. Og disiplenes reaksjon er at de ble ytterlig forferdet, så forferdet at det går ikke an å bli mer forferdet, og så sier de: Hvem kan da bli frelst?

Da svarer Jesus: For mennesker er det umulig, men ikke for Gud, alt er mulig for Gud.

Og så er spørsmålet om vi tar Guds ord til oss. Viss vi bøyer oss hvor hardt ordet enn rammer oss, viss vi gir Guds ord rett, viss vi erkjenner sannheten som den virkelig er, så kan vi være bundet av hva som helst, vi blir fri. Jesus er kommet for å sette fanger i frihet, han er kommet for å gi blinde synet, Jesus er kommet for å gjøre det som er umulig, og det får den oppleve som tar Guds ord til sitt hjerte. Men den som går bedrøvet bort - han går fortapt. Amen.

Avskrift etter lydband fra den Lutherske timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved AL.

Nåden og nådevirkningene

Av Olav Valen-Sendstad

Kristenlivet tar seg helt forskjellig ut alt etter som det sees i lys av loven eller i lys av evangeliet. I lys av loven fortونer det hele kristenliv seg som et innbegrep av alt vi selv skal gjøre, hvordan vi skal leve, tro og be for å omgås både Gud og verden på rette måte. Men i lys av evangeliet er det hele kristenliv et innbegrep av noe Gud virker og skjenker ved sin nåde og kraft, således at det hele kristenliv i grunnen er en eneste, stor nådevirkning i oss og gjennom oss. Når vi derfor ser kristenlivet i lys av loven, da ser vi det vesentlig fra «utsiden» eller «overflaten», og vender

oppmerksomheten mot kristenlivets rent psykologiske side, dvs. mot de sider av det som vi kan iaktta i vårt eget tanke-, vilje- og følelsesliv. Men når vi ser kristenlivet i lys av evangeliet, da ser vi det fra «innsiden» eller «undergrunnen», og vender oppmerksomheten mot det Guds ord viser oss om de evige sammenhenger og mot hva vi således ved troens blikk ser at Gud virker i oss.

Vi vil da her tale litt om forholdet mellom Guds nåde og nådevirkningene. Altså om kristenlivet i lys av evangeliet.

Det finnes utrolig megen sammenblanding

av nåden og nådevirkningene. Men en slik sammenblanding er likefram skjebnesvanger for selve troslivet.

La oss derfor foreløbig holde oss klart at med nåden forstår vi noe som utelukkende finnes utenfor oss i Guds hjerte og sinn, mens vi med nådevirkningene forstår noe som ute-lukkende finnes i oss i vårt hjerte og sinn.

Er vi først klar over denne hovedforskjell, så skjønner vi lett nok hvor skjebnesvangert det vil være å blande sammen nåden og nådevirkningene. Da blander en jo egentlig sammen det som alene er i Gud med det som alene er i oss, en blander sammen Skaperen og noe skapt, årsaken og virkningen, grunnen og følgen. Den praktiske konsekvens av det viser seg regelmessig å være at en etterhvert aldeles blir ute av stand til å tro nåden, og i steden bare blir opptatt av å lete etter nådevirkninger i sitt eget liv. Det blir en form for kjødelig selvopptaathet, en treldom under selviakttagelse og selvbeskuelse hvorved den redelige sjel etter hvert mister enhver trøst og frimodighet, og synker ned i åndelig armod og i «åndeliggjort» lovtrelldom.

Derfor vil vi her gjerne prøve å bidra til en riktig erkjennelse av disse ting, til å spre sannhetens lys over en dunkel og vanskelig tilgjengelig sak.

Den dype bakgrunn for alt som heter nåde og nådevirkning er vår menneskelige naturs beskaffenhet i seg selv.

Bibelen er ualminnelig klar i sin tale om oss som naturlige mennesker. Hør bare: Vi er av naturen døde i våre overtredelser (Ef. 2, 1), og er vredens barne under Guds dom for synd og syndighet (Ef. 2, 3). I vårt kjød bor intet godt Rom. 7, 18, derimot et uforbederlig fiendskap mot Gud (Rom. 8, 7) som kjennes på vår naturlige treghet og kaldsinnighet mot Gud og på vår lyst til og sympati for å gjøre egenviljens lyster, enda de er rakt imot Guds vilje. Dertil kommer at det naturlige

menneske ikke fatter eller forstår noe av det som hører Guds Ånd til (1 Kor. 2, 14). Intet menneske er i Guds øyne rettferdig eller forstandig, ren eller god (Rom. 3, 10 fg.)

Denne karakteristikk av oss forarger oss dypt, synes «svartsynt» og «urettferdig» — inntil Guds Ånd får virket en sådan syndserkjennelse og selverkjennelse i oss at vi ikke kommer utenom å måtte medgi riktigheten i den.

Merk deg det: — inntil Guds Ånd virker syndserkjennelse.

Her begynner nådevirkningene.

Når et menneske, som har vært slukt av denne verdens tant og tomhet, begynner å kjenne en indre uro, lengsel og dragelse til Gud, da beror det ikke på at det av seg selv er begynt «å bli religiøs», som folk sier. Men det er en skjult virkning av Guds Ånds nåde.

Når et menneske, som før har vært selv-god og egenrettferdig, begynner å lide under seg selv og kjenne anklager for sitt liv, da beror det ikke på at det av seg selv «er kommet på bedre tanker» og «er blitt alvorlig». Det er en skjult virkning av Guds Ånd i hans samvittighet. For han overbeviser om synd (Johs 16, 9).

Eller når et menneske, som har forsøkt til det ytterste å forandre sitt liv, ganske for-tviler over seg selv, vånder seg over det umulige og håpløse i sin egen natur, og roper til Gud om frelse og nåde, da beror ikke det på at en «opplever en sjelelig krise» eller får et «nervesammenbrudd» — som psykologister gjerne vil ha det til. Men det er en virkning av Guds Ånd i det indre menneske. For han «tilstopper vår munn og gjør oss skyldige for Gud» (Rom. 3, 20)

Det å se seg selv i sannhetens lys er da vi sstnok ingenlunde det samme som å se nåden, men det er en nådevirkning. Det altså å se nåden og å se seg selv er to helt forskjelli-ge ting, som det å se Gud og se seg selv er forskjellig. Og dog er det ene som det annet

en nådevirkning.

For at Gud viser oss i selverkjennelse oss selv, det er ikke noe som har sitt mål bare i selverkjennelsen. Han har en hensikt med det. Han vil gjennom selverkjennelsens trange og smertefulle port føre oss videre til det han egentlig vil få vise oss, nemlig Ham selv.

I selverkjennelsen ser vi oss selv i lovens lys, og derfor som syndere. Vi tar det ikke av oss selv. Det er en nådevirkning av Gud. Visstnok kan det synes underlig å kalle det en nådens virkning, da vi jo derigjennom så langtfra å se nåden, bare ser synden og føler oss utenfor nåden, skilt fra Gud, fortapte og fordømte. Og det kan vi jo fastslå, at hvis denne overbevisning om synd blir det siste med et menneske, en dom som er definitiv slik som på dommens dag, da er den ikke en nådevirkning, men en vredevirkning. Men så lenge denne overbevisning om synd virker i oss i den tid vi kaller nådetiden, og den derfor ikke er den evige, definitive dom over oss, men er en Guds tukt i vårt indre menneske og en av Gud virket sørderknuselse i vår ånd, da er Guds hensikt med den å føre oss til Kristus (Gal. 3, 24). Og for så vidt Guds Ånd forfølger det mål, når han virker syndserkjennelse, må vi kalle endog syndserkjennelsen en nådevirkning. Vi gir den da altså ikke navn etter dens menneskelige innhold, men etter dens guddommelig hensikt.

At syndserkjennelsen således er en virkning av Guds store godhet og omsorg, det er vi aldri klar over når vi er i syndenød. For da er vi bare klar over at vi føler oss usigelig langt borte fra Gud. Men vi blir klar over at det straks vi er ført igjennom til å se nåden.

For at en synder får øyet opplatt for Kristi kors, får se sine synder korsfestet med Kristus, får høre at en er tilgitt all synd for Kristi skyld, får innse i evangeliet at vi i all vår egen urenhet er rene i Kristus, at vi tross all synd er Guds barn av nåde og for intet — alt slikt tilhører det et menneske umulig kan forstå av seg selv, men tror og forstår i det

indre menneske i kraft av Åndens gjerning. Det er i egentlig forstand en nådevirkning hvorved vi ser inn i nåden, inn i Guds hjerte. Og ved dette syn forandrer hele livet utseende. Endog vår syndenød kommer i et nytt og annet lys. Vi ser at vi har stor grunn til å takke Gud for at vi kom til erkjennelse av sannheten om oss selv. Vi ser at egentlig var det godhet og faderlig omsorg som svinget riset over oss med lovvens dommer i vår samvittighet. Da forstår vi først den rette mening med å kalle syndserkjennelsen en virkning av nåden. For om syndserkjennelsen i seg selv ikke er noe bevis på at vi står i nåde hos Gud, så er den i allfall et bevis på at Gud arbeider med oss og ikke har oppgitt oss.

En har derfor — med rette — betegnet bl. a. syndserkjennelsen som uttrykk for Guds forangående nåde, d.v.s. som en form for kjærlighet og godhet Guds beviser synderen forut for at han kommer til nådestanden. Det er den virkning Gud øver over synderen for å bringe ham til nådestand; det er et skjult nådebevis som går forut for det å se nåden selv. Denne forangående nåde er det som virker på oss gjennom alle kall, gjennom vekkelse og syndserkjennelse, gjennom tilegnelsen av kunnskaper i Guds ord. Den er det som fører oss til omvendelse.

Hva nå selve omvendelsen angår, så bereder det mange mennesker store vanskeligheter å forstå hvordan den kan være virket av Gud. En sier: Omvendt blir jeg da vel ikke uten jeg selv vil det? I så fall må jo jeg selv også gjøre noe. Gud har vel gjort alt det øvrige — men for omvendelsen må jeg vel ha ansvaret selv.

Mange kristne er da også så livende redde på dette punkt. Her holder de krampaktig fast, og vil ikke overlate omvendelsen til Gud. Og dog sier apostelen: «Gud er den som virker både å ville og gjøre» (Fil. 2, 13), og: «Guds godhet driver deg til omvendelse.» (Rom. 2, 4)

Jeg hørte engang en mann avlegge følgen-

de vitnesbyrd om den sak: «Hvordan Gud virket min omvendelse skjønner jeg ikke riktig. Men jeg er sikker på at det var han som ga meg omvendelse. Lenge var det nemlig slik med meg at jeg ikke ville og ville alt mulig så bakvendt. Jeg var gjenstridig og egensindig. Men så en dag ville jeg, gikk til Gud og utleverte meg til ham. Hva som skjedde forstår jeg ikke riktig. Men jeg skjønner at midt imellom de to ting, at jeg ikke ville og at jeg ville, var det Gud gjorde noe med meg. Og det hon gjorde da, skjult for mine øyne, det var nettopp den nådens virkning hvorved jeg ble omvendt. Så ekte dette vitnesbyrd er, så sant var det også. Men vi kommer ikke den sak nærmere med vår selvbeskuelse. Vil vi vite mere om det, får vi gå til Guds ord. Der får vi da også høre nettopp dette at det er Gud som gir oss omvendelse og en ny fødsel.

Lettest er det for oss å forstå de nådevirkninger som heter troens eller Åndens frukter.

Det er de frukter som viser seg i et sant og rett kristenliv, i et hellig liv og et renset hjertes tanker, ord og gjerninger.

Vi kaller det for troens frukter når vi dermed vil si at de er ytringer av og kjenntegn på at vår tro er en levende tro (Jak. 2, 14 fg.) Da ser vi saken under synspunktet av hvordan vi personlig og ekte lever vårt liv i gode gjerninger og i en oppriktig vilje til å oppfylle Guds lov og bud.

Men vi kaller det for Åndens frukter når vi dermed ser saken under synspunkt av hvordan Guds Ånd bor i, virker og driver fram i oss det gode sinn, det hellige hjerte, det sanne liv (Rom. 8, 9 fg.; Gal. 5, 22 fg.)

Åndens og troens frukter er altså akkurat samme sak, men med to forskjellige navn, ettersom den blir sett under forskjellige synspunkter. Ser vi vårt kristenliv under psykologiske synspunkter, så taler vi om troens liv og frukt, ser vi det under guddommelig synspunkt, så taler vi om Åndens gjerning og frukt. For det er nå engang så: kristenlivet har

forskjellig utseende alt etter som en ser det med menneskelige øyne eller med Guds øyne.

De nådevirkninger Gud gir en kristens liv, det er slike ting som tro, frelsesvisshet, fasthet og standhaftighet, frelsesglede og lys i Ordet, kjærlighet og fred, langmodighet og tålmodighet, seier i fristelse, utholdenhets i anfektelser, og lignende

Nå bereder det oss egentlig ikke særlige vanskeligheter å tro at slikt er nådevirkninger. Tvertimot. Vi vurderer dem så høyt, at vi ikke alene innerlig ønsker å eie disse virkninger i vårt hjerte, men endog stadig utesettes for å regne med dem som beviset på at vi er rette kristne.

Og her lurer nå en av kristenlivets største farer på oss. Vi er stadig utsatt for følgende tenkemåtes snarer:

Finner jeg meget av disse nådevirkninger hos meg selv, så regner jeg meg som en god kristen. Finner jeg mindre av dem, så regner jeg meg som en sløv eller dårlig kristen, men synes det meg at jeg ikke finner dem hos meg selv, da blir jeg ytterst mismodig og nedslått — og den tanke begynner å plage meg: mon jeg i det hele er en kristen?

Dette er selviakttagelsens mare som vil grunne sitt håp og sin kristenstand på hva en ser og finner i sitt eget hjerte.

Her er hele den gamle Adams vesen i full blomst igjen. Det er lysten til å ville ha alt i seg selv og intet i Gud, lysten til å se istedenfor å tro, viljen til å være rik i seg selv og ikke i Gud, avskyen for å bli fattig og ribbet i seg selv og uviljen mot å være rik alene i Gud. Det er kjødets attrå til å ha ære og ros, verdighet og fortjeneste av sin egen fromhet. For hvor skulle det ikke kildre den gamle Adams store forfengelighet om vi ble så gode i oss selv og i nådevirkninger at vi i det hele tatt ikke behøvde bekymre oss mere om nåden?

— — —

På dette punkt har Gud en underlig og hem-

melighetsfull omgangsmåte overfor sine barn.

Gud vet nemlig at vi bare kan bevares hos ham, idet vi bevares i fullkommen avhengighet av ham, og at nådevirkningene avtar og forsvinner i samme grad som vi løses fra å være rotfestet i nåden. Og etter denne sin viten innretter Gud sin omgang med oss — med det for øye nettopp å bevare oss i nåden.

Det gjør han da på følgende vis:

Dels har han ordnet det så at straks vi skal prøve og ransake om Åndens frukter finnes i vårt liv, så er vi henvist til lovens målestokk. Da den målestokken krever det fullkomne av oss (Mt. 5, 48), fører den til at vi alltid i vår selvranskakelse oppdager det ufullkomne, og ser at enhver Åndens frukt i vårt liv er besmittet av vårt eget kjøds onde natur. I lys av sådan selvranskakelse er det derfor umulig for oss å finne Åndens frukter i det omfang og i den grad vi måtte finne det om vi skulle holde mål på lovens målestokk.

Dels har også Gud ordnet det så at de gjenfødte sjeler har liten og ingen evne til å se sin egen godhet og fortreffelighet. Den gang nemlig vi var egenrettferdige i vår uomvendte stand, da lå det et dekke for våre øyne så vi ikke kunne se Kristus og nåden (2. Kor. 3, 14). Da vi ble syndere i egne øyne, tok Gud dekket bort så vi fikk se Kristus. Men — det dekke han tok bort fra Kristus, det la han isteden over vår egen rettferdighet. Derav kommer det at et gjenfødt menneske har likeså vondt for å se sin egen rettferdighet som et ugenfødt menneske har vondt for å se Kristus. Vi har i det hele, som gjenfødte mennesker, ingen evne til å se det gode i oss selv. Gud har villet det så, og han har gjort det så — for derigjennom å fortelle oss at like så litt som et tre skal plukke sin egen frukt, men overlate det til gartneren, likså litt skal en gjenfødt sjel nyte sine egne frukter, men overlate til den store vingårdsmannen å sanke dem sammen.

Dels har Gud endelig ordnet denne sak med nådevirkningene således at han ikke gir

noen stabilitet til de følbare virkninger av nåden, men lar dem skifte og svinge, vokse eller avta med alt annet som skifter i vårt hjerte. Således har det seg at han den ene dag løfter sjelen opp i den saligste fryd og den neste dag legger oss ydmyget ned i gruset. Dene ene dag lar han oss fylles av nådens visshet og den neste dag lar han oss være som fattigfolk der bare har å banke på den Rikes dør. Og alt dette lar han gjennom Åndens ledelse svinge og skifte på denne måte, for å berøve oss selve muligheten for å bygge på noe inn i oss selv. Hvem i all verden vil gjøre noe så halsløst som å bygge på et hjerte som skifter slik fra stund til stund? Hvem i all verden skulle kunne leve med Gud på den måten at hans eget skiftende hjerte skulle fortelle ham om han var Guds barn eller ei? Når han da følte godt, så skulle han kunne tro han var en kristen — og når han følte seg tilintetgjort i seg selv, så skulle han ikke kunne tro det? Hva slags liv med Gud skulle det være? Om enn dette er en kristendomsform som hver vårt kjød ualminnelig godt, så måtte ånden aldeles komme i oss om vi skulle leve slik med Gud.

Her får vi da lære at det er nåden i Guds hjerte det gjelder å se — og å bygge på. Vårt kjød vil gjerne ha Guds gaver — men bryr seg lite om giveren selv. Vår ånd derimot er aldri tilfreds uten den eier giveren selv. Søker du giveren, så får du gavene. Søker du nåden, så får du nådevirkningene. Men det er ikke uten videre omvendt, så du kan være sikker på å få giveren om du bare vil ha gaven, eller å få nåden om du bare vil ha nådevirkningene. Det er bedre å være eier av kilden selv enn leilighetsvis å drikke vann.

Hva er da altså denne nåde i Guds hjerte, som finnes alene i ham og aldri kommer over i deg, men som just derfor er kilden selv, giveren selv, en evig klippe å bygge på, en urokkelig grunnvold å leve på, en aldri om-skiftelig årsak til alle goder og nådevirkninger? Nåden i Guds hjerte er en evig tilstand i

Gud av lyst og glede, yndest og behag, kjærlighet og godhet — som Guds hjerte huser overfor oss.

Du får aldri begrep om denne nåde på bedre måte enn om du stiller deg selv det spørsmål: hvorfor elsker Gud meg?

Svaret er: Først at han ikke elsker deg fordi han finner noen grunn til det i deg. Dernest at han elsker deg fordi grunnen til hans kjærlighet ligger i ham selv.

Gud trenger ikke deg, men du trenger ham. At vi er til, gjør ikke ham rikere på kjærlighet, og om vi ikke var til, så var han ikke derfor fattigere på kjærlighet. Han elsker oss ikke fordi vi tilfører ham en høyere grad av salighet. For vi er hans smertens barn som ikke har gjort annet enn å trette ham med vår synd (Es. 43, 24). Han elsker oss ikke engang fordi vi er skapt av ham, men fordi vi er skapt ved Kristus (Kol. 1, 16. Johs. 1, 3 fg.) Sønnen er den elskede i hvem han har velbehag (Mt. 3, 17, 17, 5), og den lyst og det velbehag Faderen har i Sønnen, overfører han alt hva Sønnen er og gjør. Guds evige kjærlighet kommer over oss fordi vi er ekapt i og ved og til den Sønn som Faderen elsker. Han elsker oss for Jesus skyld.

Hvorfor altså elsker Gud deg?

For intet, uten grunn i deg. Derfor elsker han deg fra evighet, før du var født, før du hadde gjort godt eller ondt (Rom. 9, 11). - Han elsker deg ikke på grunn av dine gode anlegg eller store evner. Ikke fordi han har forutsett at det kunne bli noe utav deg eller at du ville ta imot hans nåde. Han elsker ikke den gode mere enn den onde, ikke den seirende mere enn den falne, ikke helgenen mere enn synderen. Han elsker deg ikke fordi du var større eller bedre enn andre. For du er en makk og et støvgrann. Men han elsker deg fordi han elsker deg (5. Mos. , 7) — dvs. fordi han er kjærlighet (1 Johs. 4, 8, 16) og har grunnen til sin kjærlighet i seg selv. - Skulle han, den Store, elske deg fordi du kunne gjøre ære på ham — han som elsker det

som er smått og ingenting, og som gir seg selv ære ved å gjøre noe utav ingenting?

Hvor elsker Gud deg?

For Kristi skyld. Derfor elsker han deg i Sønnen fra evighet, elsker deg i Kristi offer på Golgata, elsker deg i Jesu hellighet og rettferdighet, elsker deg renset i hans blod. elsker deg med alle synder forlatt ved Guds lam. Elsker deg i Jesu naglesår. - Eller tror du kanskje at han ikke elsker deg i Kristus siden du så lenge og så meget har foraktet hans kors og blod? Hør det da, og les det selv i Rom. 5, at Gud elsket deg enda mens du var en fiende av Kristi kors, enda mens du var skrøpelig, enda mens du var ugudelig. Guds forsonende behag i Kristus hviler ikke alene over de utvalgte, og enda mindre bare over dem som er visse på sin frelse og utvelgelse. Det hviler over alle syndere, alle ugudelige, alle fornektere, alle lastens treller — fordi Kristus har fyldestgjort for dem alle. Han elsker deg for Kristi skyld — enten du hater eller elsker Kristus, enten du er en venn eller fiende av hans kors, enten du er en spotter eller tilbeder.

Dette er nåden i Guds hjerte.

Derfor taler livets Gud til hver eneste en av oss, og sier: Likeså litt som jeg fordømmer deg for dine synder — for dem fordømte jeg på min Sønn — likeså litt elsker jeg deg for dine seire. Likeså litt som jeg elsker deg for dine naturlige evners og muligheters skyld likeså litt elsker jeg deg for de nådevirkningers skyld som jeg har virket i ditt hjerte. Jeg elsker deg ikke fordi du er omvendt — men du er blitt omvendt fordi jeg elsker deg. Jeg elsker deg ikke fordi du tror på meg — men du tror på meg fordi jeg har elsket deg. Jeg elsker deg ikke fordi du er gjenfødt og lever et hellig liv — men du er blitt gjenfødt og lever et hellig liv fordi jeg elsker deg og har tatt meg av deg.

Ser du altså, min venn, enten du sier at Gud elsker deg for intet eller av nåde eller for Kristi skyld, så betyr det nøyaktig det

samme. Sier du nemlig : «for intet», så mener du at han finner ingen grunn i deg til å elske deg, og sier du : «for Kristi skyld», så mener du at han finnner all sin grunn til behag i deg i Kristus Jesus.

I dette «for intet» og «for Kristi skyld» blir evangeliets innerste hemmeligheter åpenbart for din sjel. Griper og fatter du her meningen, da ser du like inn i Gud selv, da leser du Guds hjertes tanker som en oppslått bok. Og har du først fått se inn i det, og fått smake at Gud er god, da skal din sjel aldri mere kunne glemme det. Da blir det ikke nådevirkningene som blir det største for deg — men nåden selv. Da blir det ikke gavene du tråtter — men giveren selv.

Og sist men ikke minst : Får du først øye på nåden, så frigjøres du i din ånd. Da løses du ut av denne evige ringdans om deg selv i selvbeskuelse og selvopptatthet. Da lærer du å vurdere alle ting rett: du skal ikke så snart oppvurdere deg selv som om du var umistelig betydningsfull, men heller ikke så snart nedvurdere deg selv som om livets mening var uttømt i at du er en jordklump uten en udødelig sjel og uten Guds kjærlighet over deg og om deg.

De færreste mennesker har evne til å se ting på en gang. Vi ser som regel bare en ting ad gangen.

Slik er det også med å se nåden og se nådevirkningene. Så mange kristne mennesker vil fram for alt se nådevirkningene i sitt liv. For av dem kan de jo se om de er vellykkede kristne. Men som alt før nevnt blir slike kristne som har det så travelt med sin egen åndelighet regelmessig meget selvopptatte — og jo mere selvopptatte de blir, desto mindre finnes det av virkelige og sanne nådevirkninger, og desto mere kommer det «fromme kjød» til synet hos dem. Deres kraft blir mindre og mindre åndskraft — mere og mere kjødelig.

Helt annerledes er dette der hvor øynene

virkelig er blitt åpnet til å skue Guds nåde. Slike kristne har sin glede og sitt lys i Jesus alene. Ham ser de — og ham vil de gjerne se. Gjennom Ordet. De ofrer ikke nådevirkningene så meget bekymring. Men som det er Jesus de ser etter, så blir også hele deres sinn og liv merket av ham de ser etter. Uten at de selv merker det, kommer de rette nådens virknings i dem etterhvert som de ser stadgi mere av sin Frelser.

Det er helt naturlig at det må være så.

Nådevirkningene er jo tro, håp, kjærlighet, frelsesvisshet, glede, kraft, fred.

Men hvordan skulle det vel komme tro i meg uten å se på ham som er troens opphavsmann? Kan jeg fylles av håp, uten å se håpets grunn? Skulle kjærligheten kunne brenne i meg, uten jeg smaker hans kjærlighet som er kjærlighet? Er det mulig å nyte frelsesvisshetens glede uten å se ham som ved selve sin person er visshetens årsak og kilde?

Alle Guds nådevirkninger kommer av seg selv, men på en eneste måte. De kommer i oss ved bruken av Ordet og sakramentene. Guds Ånd formidler den virkende nåde til å bli en nådevirkning i oss ved nådemidlene.

Jesus har i en vidunderlig lignelse forklaret dette forhold :

«Med Guds rike er det således som når et menneske kaster seden i jorden, og sover og står opp, natt og dag, og sedan spirer frem og blir høy, uten at han selv vet av det. Av seg selv bærer jorden grøde, først strå, så aks, så fullt korn i akset.»
(Mk. 4, 26 fg.)

Seden er Guds ord, rakt oss gjennom Skriften og forkynnelsen, dåpen og nadverden. Jorden er vårt hjerte. I den som bruker nådemidlene spirer det fram nytt liv. Det spirer og gror ved natt som ved dag — dvs. både i vår bevissthet, ubevissthet og underbevissthet. Det vokser av seg selv — dvs. uten noen vår medvirkning eller hjelp, men ifølge det åndelige livs egne lover og ifølge den Guds

makt og nåde som er virksom på oss. Og det blir grøde — dvs. det virker i oss alle slags Åndens frukter, hver etter sitt slag, hver i sin tur og sin orden etter som ristus vinner skikkelse i oss.

Slik er forholdet mellom nåden og nådevirkningene.

Men i vårt åndelige livs bevissthetsside vil Herren særlig virke på oss og i oss idet vi gjennom Ordet skuer Jesus alene. Det skue er selve nåderegnet for vår sjel og etter det regn gror og spirer det kraftig.

Jeg vil slutte her med å fortelle en liten opplevelse jeg hadde i Trondheim høsten 1943. — Jeg skulle tale ved et møte i Domkirkenes Mariakapell en kveld. Det var ufysislig vær, månemørkt og storm med regn, byen mørklagt og uhyggelig. Jeg var ute i god tid, kom fram til kapellets dør, hørte det tuslet og gikk der inne — og banket på. Men ingen lukket opp. Jeg banket igjen — men forgjerves. Da tenkte jeg : Det må jo være noen her inne, om det ellers er mot takt og tone, her kan jeg vel kikke i nøklehullet. Som tenkt så gjort. Jeg bøyde meg ned og så inn. Det synet kommer jeg aldri til å glemme. Jeg så bokstavelig talt «ingen uten Jesus alene» (Mt. 17, 8).

Saken er : På kapellets alter står en Kristus støtte i sten. Og nå var det så merkelig at denne skikkelsen fylte fullkommen nettopp det synsfelt som ble avgrenset ved nøklehullet. Med taklyset over seg strålte denne Kristus skikkelsen på en betagende måte nettopp i synsfeltet.

Det ble en vidunderlig preken for meg der jeg sto utenfor døren i mørket og stormen.

Er da ikke hele verden, og mitt eget hjerte med, et eneste stormfullt mørke. Og så har Gud i evangeliets ord giss oss en mengde slike «nøklehuller» i hvis synsfelt vi ser «ingen uten Jesus alene».

Disse evangeliets «nøklehuller» med sine synsfelt omkring Jesus er det som virker

som en nådens medisin på våre syke sjeler og formørkede hjerter. Får vi se gjennom dem — og se ham — da blir vi friske i sjel og sinn fra all syndens og syndighetens gift.

Dette blikk formidler de kraftigste nådevirkninger.

Det sa jo Jesus til Nikodemus også: Som Israel ble leget fra de giftige slangers bit ved å se på kobberslangen, således blir vi gjenfødt — tenk for en nådevirkning av et blikk! — ved å se på Guds lam som bar våre synder, ved å se på Menneskesønnen som er blitt opphøyet på Korset (Johs. 3).

Det er ikke så underlig som det høres.

Ved hvem er du vel skapt? Ved Jesus alene (Johs. 1, 3). — Ved hvem er du vel forsonet med Gud? Ved Jesus alene. Hvem har forløst deg fra synd og død, verden og djevel, uten Jesus alene? Hvem er det som vant deg syndenes forlatelse og er din rettferdighet for Gud? Jesus alene. Hvem er din hyrde og din Herre uten Jesus alene? - Hvem er det lys som skinner i ditt mørke? - Hvem er ditt liv og din oppstandelse? Hvem er din fred og din glede? Er det ikke Jesus alene, han i hvem all guddommens fylde av nåde og sannhet er til stede?

Får vi først se noe av dette, da blir livet nytt, da blir hele vårt sinn nytt. Derfor ligger det så stor vekt på at Guds Ånd får åpne dine øyne slik at Jesus alene blir din nye «synskrets». For den som blir opptatt med og fylt av synet for Guds nåde i Kristus, det er den sjel — og ingen, ingen annen — som blir i sannhet helligjort.

Synet for nåden alene, for Jesus alene er det som gir kraft og virker et nytt liv hos oss.

Ved det ekte og rette syn for Jesus alene kommer det i oss en ny og ydmyg takk til Gud, kjærlighet til ham som har elsket oss, fred i ham som har gitt sitt blod for oss, glede i ham som har forvervet oss barnekår og arverett hos Gud, og alle andre åndelige frukter.

Du ser : ved troen til Guds nåde kommer

det nådevirkninger med tro, takk, kjærlighet, fred, glede osv. Det er ingenting et Guds barn kan bli så forundret over som nettopp dette :

Her har en strevet og kjempet og bedt at Gud måtte fylle en med sin Ånd og gi de rette Åndens og troens frukter i ens liv — og alt har vært så forgjeves. Inntil en fikk hvile i evangeliet at det er ikke noen betingelse for frelse med alle disse frukter — og fikk se Jesus alene som sitt håp og sitt liv. Og da, — ja, tenk da, da når en ga på båten alt dette med gavene og hvilte i giveren, da når en fikk tro at Guds nåde alene er nok til liv og salighet (2. Kor. 12, 9), tenk da begynte Åndens frukter å komme ganske av seg selv : først som takk til Jesus, som fred i

ham og som glede ved hans navn, og siden som en begynnende gjenkjærlighet til ham. Dette som en hadde hatt så forferdelig mye bry med : å få fatt i freden og gleden, troen og kjærligheten, det var plutselig ikke noe bry mere. Det kom av seg selv, da sjelens øye fikk se Jesus alene.

Da blir en sjel rett ydmyget for Gud, er ikke lenger kaut og selvhjulpen, men vil gjerne leve og dø på det at han må få være en i Kristus benådet synder — elsket for intet, utvalgt for Kristi blod.

Ved blikket for Jesus alene blir det så usigelig enkelt og så vidunderlig enfoldig å «være en kristen».

Fra «Ordet og Troen».

Kunnskap og liv

Noe av det første vi leser om i Bibelen er disse to ord, men de er begge knyttet til et tre, kunnskapens tre og livets tre. De sannheter som er knyttet til disse tre er hovedlinjene gjennem hele Bibelen.

Så blir spørsmålet om disse tre eksisterer også i dag, eller var det bare i Edens hage de vokste? Jeg tror at de også eksisterer idag, like friske som i Edens hage, bare med andre navn . Guds ord og Jesus. Det er jo fra Guds ord eller Bibelen vi får kunnskap om Gud, og hvis ikke kunnskapen fører oss til Jesus, som jo er livets tre, da fører kunnskapen bare til fordervelse og døden. På den andre siden finnes det jo mange mennesker med liten kunnskap, men som likevel har funnet frem til Jesus, til livets tre, og lever et godt og rikt liv med ham. Men vi ser også mange døme fra Bibelen, der de har stor kunnskap i Guds ord, uten at de har funnet frem til Jesus, den eneste som kan gi liv. -

Med all sin kunnskap i Guds ord, uten at de har funnet frem til Jesus, den eneste som kan gi liv. Med all sin kunnskap ble de den største hindring for Gud, og Satans beste redskap til å føre folket i førtapelsen. Hvor mange av oss troende ser så klart at vi tror dette?

Dette skriver jeg ikke for å nedvurdere kunnskapen. Her finnes så altfor mange med lite kunnskap i Guds ord, ja, vi kan nesten si ingen kunnskap. Den er nødvendig for å bli frelst, og ennå mere for å leve i troen på Jesus, men det jeg vil gjøre klart er at bare å ete av kunnskapens tre uten at det fører til Jesus som gir liv, det fører bare til døden. - Men jeg ser feil når jeg tror at her har vi en av de største årsaker til at vårt folk blir avkristnet? Er det sant det jeg leser at den kristne kunnskap har tatt veldig av i den siste tid, og at den bibelske kunnskap som forkynnes blir tilegnet og forkynt bare ved hjelp av den menneskelige forstand, da ser det ikke

lyst ut for vårt folk. Da er det ikke å undres over at det klages over lite åndsbåren forkynnelse, for den fåes bare under livets tre, ved Jesu føtter. Den som har funnet den gode del, det ene nødvendige, slipper å klage over mangel på åndelig liv og kraft hos seg selv eller blant sine tilhørere. Den slags forkynnelse virker som en dom over all religiøsitet og lovrelldom, og til liv og frigjørelse for dem som tror, til mat for sjelen og fornyelse for troen. Bibelen forteller at når Jesus talte, da virket det undring for noen og forargelse for andre, for han talte ikke som fariseerne og deres skriftlærde. Hans tale grep hjertene, mens fariseerne og de skriftlærdes tale bare var til menneskenes forstand. Det var årsaken til at Jesu tale kjentes som en dom over dem, og de søkte anledning til å få ham bort.

Det samme gjentar seg også i vår tid, og har gjort det til alle tider. Står det frem en forkynner som har denne livskraft over sitt vidnesbyrd, så blir han etterstretbt også i dag, og man forsøker å få ham bort eller uskadeliggjort på forskjellig vis. Her vil jeg ta med en ting, som mange forkynnere har blitt ødelagt av. Det er god omtale og skryt både i aviser, i brev og muntlig. Jesus advarer mot dette og sier: Ve eder, når alle folk taler vel om eder. (Luk. 6, 26). Folk forstår ikke at denslags er farlig for en forkynner. Høye uttalte på sine gamle dager: Det var ikke så farlig

i mine unge dager da jeg fikk hugg og slag fra mange kanter, som nå på mine gamle dager da jeg får bare skryt og lovord.

Han såg faren, og det er redningen.

Den andre faren er viss en slik mann står frem og folket forstår at han er sendt av Gud, så skal de ha han med alle steder, for dette er mannen. På denne måten blir han fremhevet og overlesset med arbeide, så han får ikke den tid han trenger ved Jesu føtter hvor liv og kraft kommer fra. Slik blir åndskraften borte, og han står der lik de andre med kunnskap og erfaring, men uten Åndens kraft over sitt vidnesbyrd som før.

Tenk om du kunne bli stille for dette ord, og Ånden kunne få vise deg din stilling. Det er først da når sannheten blir erkjent at hjelpen kan komme. Den veldige travelhet som er kommet over Guds rikes arbeide over alt i dag, den er ikke av det gode, og den er med å dra folket bort fra Jesus og livets kilde, fra den gode del og det ene nødvendige. Så kommer kunnskap og arbeide istedenfor livet, kunnskapen blir så stor at arbeide i Guds rike er kommet inn i forretningsmessige forhold, og lykkes tilsynelatende godt. Men livskraften ebber ut av arbeidet, og da er det ikke å undres på at der klages over manglende vekselse og liv, der syndere blir frelst.

Ole Rolfsnes

Bare en er vår far

Forkynnere av alle kategorier har trolig en tendens til å regne seg som fedre i menighetsmessige sammenheng. I den katolske kirke heter overhodet pave (far), og en prestevigd munk pater, far i huset. I lutherske menigheter fikk presten det samme navn. Både under samtale med sjelesørgeren og under omtale av ham sa folket far eller han far,

helt frem til vårt hundreår.

I Matt. 23, 9 leser vi: Kall ikke noen her på jorden far, for dere har bare en far, han som er i himmelen. Med disse ord taler Kristus ikke om en jordisk far. Tolkningen må bli denne: I menighetsmessige forsamlinger skal ingen stå fram som far. Det er bare en person som har rett til å bære dette navn, han

som har all makt, som vet alt, og som er god, barmhjertig og kjærlig, mer enn noen annen.

En kristen — han kan være så fremrakende som mulig — ser stykkevis og erkjenner stykkevis, hans visdom og kunnskap er begrenset. De beste kan ta feil, sier vi. Disse ord gjelder også forkynnere og religionslærere. Luther ville ikke være pave. Han pekte på det inspirerte ord og aksepterte det bibelske utsagn som sier: Guds ord kan ikke gjøres ugyldig.

Når en person i menigheten streber etter den myndighet som tilkommer Gud alene, må han føre sine tilhørere ut på tynn is. Dette var historien staffestet. Her skal vi bare nevne at rasjonalismen prøvet å tolke Ordet ut fra naturlige forutsetninger, enda det heter i 1. Korint. 2, 14: Men slik som et menneske er i seg selv, tar det ikke imot det som hører Guds Ånd til. For ham er det uforstand, og han kan ikke fatte det. Det kan bare bedømmes på åndelig vis. Rasjonalistene aksepterte ikke den åndelige forståelse av Skriften. Så måtte haugianerne rette opp den falleferdige kirke.

I menneskets natur er inkludert en tendens til å sette seg til doms over andre menneskers samvittighet. Sannheten er at samvittigheten korrigeres av Den hellige skrift. Denne prosess medfører at den som tar dommen over seg, frikjennes for Guds domstol. Salig er den som erkjenner sannheten, han blir rettferdigjort og går over fra døden til livet, fra Satans makt til Gud.

Johan Låstad.

Herrens øyne farer ut over all jorden

forat han med sin kraft kan støtte dem

hvis hjerte er helt med ham.

(2. Krøn. 16, 9)

Guds ord er tveegg. Også dette. Og dertil

meget skarpt. Det skjærer like inn til hjertet, for det taler om det hjerte som er helt med Herren. Og stiller oss alle dette pågående spørsmål: Er ditt hjerte med i din guds frykt?

Er ditt hjerte med i din bønn? Eller er det vane og plikt som driver deg?

Er ditt hjerte med i din bibellesning? Eller leser du et kapitel bare for å ha lest?

Er ditt hjerte med i din kamp? Eller kjemper du imot synden av frykt for dens følger, samtidig med at ditt hjerte henger med synden?

Er ditt hjerte med i din anger? Sørger du over synden, at du gjør Gud imot, eller over syndens følger?

Er ditt hjerte med i ditt offer? Er du glad ved å gi av din tid og makelighet og av dine penger? Eller er du uvillig og ergerlig når du må gi?

Ja, hva svarer du på disse nærgående spørsmål?

Jeg tenker at en eller annen svarer: «Mitt hjerte er rammet av dem alle. Det er så galt med mitt hjerte at jeg ikke vet min arme råd»

Min venn, jeg skal i dag forkynne deg evangeliet, det glade budskap at du, nettopp du har et hjerte som er helt med Herren.

Nei, du tar feil, sier noen, mitt hjerte er delt og halvt og lunket. Ja vel det hjertet har alle, men alle de som brer dette sitt lunkne og delte hjerte ut for Herren, de er helt med ham.

Legg deg så stille inn til hans hjerte som brast i døden for ditt delte hjerte. Og si takk for at du får være i Kristus med alt, også med ditt hjerte.

Ole Hallesby

BØKER

fra Per Jonssons forlag

Paul E. Eickman :

Guds väldiga gärningar. Sv. kr. 15,-

Dette er en kortfattet, enkel, men likevel innholdsrik troslære som er bygd opp på den måten at den følger Bibelens kronologi, d.v.s. den begynner med 1. Mosebok (Skapelsen, Syndefallet o.s.v.) og går videre framover i Bibelen.

Forfatteren bygger på at Bibelen er Guds ufeilbare ord, og han lar Skriften tale for seg selv, han lar en klarere skrift belyse en som er mindre klar. Han sier ikke mer enn hva Skriften sier, og går heller ikke utover hva Gud lærer oss å tro i Skriften. Det er ingen sammenblanding av lov og evangelium.

Tilslutt i boka er det en kort oversikt over kirkehistorien hvori Evangelisk-lutherske Wisconsinsynodens historie inngår og kristne spørsmål utformet av Luther. Boka anbefales på det varmeste.

*Peter Krey : En bok om Jesus Kristus
Sv. kr. 6.*

Denne boka bygger på andre artikkel i Trosbekjennelsen. En dyptpløyende bok om Skriften kjerne og stjerne og meget aktuell i vår tid med så mye overfladisk forkynnelse.

Vi siterer : «Det er åpenbart at ingen kan virkelig tro på Jesus Kristus og bli frelst uten å ha eller vite det rette svaret på spørsmålet : Hvem er Jesus Kristus?» Jesus understreket igjen og igjen, at for å bli frelst fra synden må mennesker tenke rett om Hans person, om hvem Han er. (Matt. 16, 13 flg. Matt. 22, 42., Johs. 8, 23-24).

I denne boka får du vite hvem Jesus er slik at du kan tro på Ham og bli frelst. Og Peter Krey har evnen til å skrive enkelt og praktisk.

Skriv til Per Jonssons forlag, Storgatan 31
261 31 Landskrona, Sverige, eller til Sigmund
Hjorthaug, Kløvervn. 32d, 4300 Sandnes.

Pottemakeren

I pottemakaren sitt hus
me kan ei lekse lære.
Av leir han lagar kopp og krus,
som skal til nytte vere.
Med mjølk og honning på vårt bord
dei talar om ei omsorg stor
av han som munnar mettar.

Men tidt ein pottemakar ser,
når han skal kjeralt skape,
at brester her og kvar seg ter,
som seier han må tape.
Skal kruset sitt han kaste bort,
av betre leir eit nytt få gjort,
som kan sin meister ære.

Ein kunstnar så ei gjerne gjer
han veit ein betre måte,
på hjulet kløyvd krukke ber,
så ho kan betre låte.
Han vonar at han skal få sjå,
eit herleg kar i hylla stå
til hugnad for sin husband.

Så talar Herren til sitt hus,
når det sin Gud vil vande.
Som pottemakars sprukne krus
til skam hans folk må stande.
Men vender det frå synd seg om
og giver Anden rett og rom,
han hugnad i det hever.

Johan Låstad